

TANTÁRGYI TEMATIKA

2024/2025 tanév II. félév; Jogász szak

Tantárgy neve: Egyetemes állam- és jogtörténet II.	Tantárgy neptun kódja: AJJOT270N2 (nappali) AJJOT270L2, AJJOT270D2 (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Petrasovszky Anna	
Közreműködő oktató(k): Dr. Petrasovszky Anna	
Javasolt félév: 2. tavaszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra / hét levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali/levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tárgy bevezető, jogi alapműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés polgári időszakával és 20. századi változásaival foglalkozunk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T2, T5, T7, T10, T12, T16, T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K10, K14, K19, K26 <i>attitűd:</i> A1, A2, A4, A5, A6, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4, F5</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A második félévi követelményrendszer ismertetése. A jog keletkezésére, fogalmának meghatározására irányuló kísérletek áttekintése. 2. Az antik jogrendszerek 3. A germán és frank jogrendszer. 4. A középkori jogfejlődés irányai - Magánjogi intézmények és jogelvek 5. A Modern természetjog fejlődése 6. Büntető jogtudomány fejlődése a 19. századtól 7. A magánjogi kodifikáció fogalma, típusai, módszerei, kódexek I. ALR, Optk. és Code civil, BGB 8. Az emberi jogok fejlődése 9. A klasszikus liberalizmus alkotmányfelfogása; 10. A konzervativizmus állam- és jogkonceptiója: Jobb és baloldali radikalizmus 11. A 20. századi integrációs tendenciáik, EGK, EU, 12. Az emberi jogok nemzetközi elismerése 13. Európán kívüli jogrendszerek 14. Összegzés, félévzárás 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. Az előadó a félév során legalább két alkalommal katalógust készít. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási</p>	

kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek, amelynek értékelése ötfokozatú jeggyel történik.

A vizsgán 5 fokozatú értékelést alkalmazunk.

A vizsga anyagát tankönyvi tételek és az előadásokon elhangzottak képezik.

Az ötfokozatú értékelés százalékos határai:

0-60%: elégtelen (1);

61-70% elégséges (2);

71-80%: közepes (3);

81-90%: jó (4);

91-100%: jeles (5).

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: *előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita*

Egységes kollokviumi tételsor nappali és levelező hallgatók részére

Egyetemes állam- és jogtörténet II.

2024/2025. tanév II. félév

Egyetemes jogtörténet (Bónis-Gönczi-Koncz-Stipta) Budapest, Patrocínium kiadó 2019

1. Alapfogalmak (előadás anyag)
2. Az ógörög jog jellegzetességei. (Tk. 22-25.)
3. A római jog továbbélése: a civilizisztika kialakulása, fejlődése, valamint a római jog recepciója a német tartományok törvényhozásában, a jogalkalmazásban és a jogtudományban (Tk. 29-45)
4. A kánonjog forrásai, egyes jogintézményei és a kanonisztika fejlődése, valamint az egyházi bírászkodás (Tk.60-66)
5. A germán és frank jogrendszer. (Tk. 140-143.)
6. A ius commune és a ius proprium (Tk. 93-102.)
7. A kereskedők szerepe a városi jog fejlődésében. A városi jog rétegződése (Tk. 156-158)
8. A jogi személyiség tana. A kereskedelmi társaságok és a commenda (Tk. 159-160)
9. Dominium duplex (Tk 160-162)
10. Pacta sunt servanda elve (Tk. 162-170)
11. Clausula rebus si stantibus tana (Tk. 170-173)
12. A joggal való visszaélés (Tk. 173-174)
13. A francia jogrendszer jellegzetességei (Tk. 126-134.)
14. A Német Birodalom jogrendszere. (Tk. 146-148.)
15. A középkori keleti szláv szokásjog összefoglalásai (Tk. 373-374)
16. Az orosz jogfejlődés jellegzetességei. A bizánci hatás. (374-376)
17. A common law kialakulása forrásai. A királyi igazságszolgáltatás (Tk. 180-184)
18. A common law modernizációja Angliában (Tk. 194-196.)
19. A Code Civil és a Kereskedelmi Törvénykönyv; polgári eljárásjog kodifikációja (Tk.276-282)

20. Büntetőjogi kodifikáció Napóleon idején (Tk.282-286)
21. A német jogrendszer és kodifikációs törekvések. (Tk.312-314)
22. Német jogfejlődés 1866-1918 között (Tk.317-319)
23. Kelet-Nyugat eltávolodása (Tk.344-346)
24. Az egységes olasz jog megalkotása (Tk.357-360)
25. Tulajdonjog és munkajogi szabályok a Szovjetunióban (Tk.383-385; 388-390)
26. A szovjet tervgazdálkodás rendszere (Tk.385-388)
27. A természetjog irányzatai és képviselői (előadás)
28. Európa-fogalmak, az integráció történeti vázlata. (Tk. 395-400.)
29. Európai egységkoncepciók a középkorban. (Tk. 400-402.)
30. A „Nagy Terv” Európa újraosztásáról (Tk. 402-404.)
31. A felvilágosodás Európa-konceptiója. Jean-Jacques Rousseau és Jeremy Bentham Európa-terve. (Tk. 404-410.)
32. A szabad államok föderalizmusa, mint a kanti etika követelménye. (Tk. 411-412.) A francia forradalom testvériség-konceptiója (Tk. 412-416)
33. Napóleon korának Európa-interpretációja, Európa tervek Napóleon után (Tk. 416-422)
34. A Szent Szövetség és az egységteremtő nemzetközi konferenciák (Tk.422-425)
35. Európa és a német egységképzelések (Tk.425-429)
36. Európai egység gondolatok 1848-1914 között (Tk.429-432)
37. Nemzetközi jogi integrációs eszközök: döntőbíróságok, konvenciók (Tk.432-436)
38. A Népszövetség, mint az európai egység akadálya (Tk.436-438)
39. Aristide Briand egységkonceptiója és a korabeli realitás (Tk.438-441)
40. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (Tk.443-446)
41. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (Tk.447-448)
42. A Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya; A Gazdasági és Szociális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (Tk.448-450)

A tankönyvi tételeken túl a kollokviumon az előadások (konzultációk) anyagát is kérdezzük.

Kötelező irodalom:

1. **Bónis-Gönczi-Koncz-Stipta: Egyetemes jogtörténet Budapest, Patrocínium kiadó 2019.**
2. **Ruszoly József:** Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. Szeged, 2011. 539. p.
3. **Petrasovszky Anna:** Az ember mint jogok alanya a XVIII-XIX. századi természetjogi felfogásban in: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et politica 2015. Tom.33.pp.52-59.
4. **István Stipta:** Die vertikale Gewaltentrennung. Verfassungs- und rechtsgeschichtliche Studien. Ungarische Rechtshistoriker (Red.: Barna Mezey) 2. ISBN: 963-9567-99-X. Gondolat Verlag Budapest, 2005. 332 p.

Ajánlott irodalom:

1. **Kajtár István:** Egyetemes állam- és jogtörténet I. Budapest-Pécs: Dialóg Campus, 1998. (Dialóg Campus tankönyvek). 175 p.
2. **Horváth Pál** (szerk.) Bevezetés az egyetemes állam- és jogtörténet forrásaiba - Állam- és Jogtudományok (J 1-431) Budapest, 1999.
3. **Reiner Schulze** (ed) Europäische Rechts- und Verfassungsgeschichte. Berlin, 1991.

Egyéb tudnivalók:

Felmentési kérelem benyújtása esetén – karunk kreditátvételi szabályzata értelmében – felmentés akkor kapható, ha a hallgató korábban megszerzett ismeretei legalább 75%-ban lefedik a felvett tantárgy tematikáját.

Oktatói fogadó óra (személyesen, illetőleg telefonon, e-mailben):

e-mailes egyeztetés alapján

A/6-os épület 224-es szoba. Telefon: 06/46/565111/13-60; (meet felületen)

e-mail: anna.petrasovszky@uni-miskolc.hu.

Hallgatói ügyintézés:

Hodosi Gabriella A/6.épület 222. szoba

Tel: 0646/565-186

e-mail: joghodos@uni-miskolc.hu